

RIKSDAGENS SVAR 38/2005 rd

Regeringens proposition med förslag till ändring av vägtrafiklagen, fordonslagen och lagen om fordonstrafikregistret

Ärende

Regeringen har till 2004 års riksmöte överlämnat sin proposition med förslag till ändring av vägtrafiklagen, fordonslagen och lagen om fordonstrafikregistret (RP 267/2004 rd).

Beredning i utskott

Kommunikationsutskottet har i ärendet lämnat sitt betänkande (KoUB 8/2005 rd).

Beslut

Nu församlade riksmöte har antagit följande lagar:

Lag

om ändring av vägtrafiklagen

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i vägtrafiklagen av den 3 april 1981 (267/1981) 47 a, 87 a, 94 a, 94 b och 105 b §, sådana de lyder, 47 a, 87 a och 105 b § i lag 735/1999, 94 a § i lag 1567/1993 och i nämnda lag 735/1999 samt 94 b § i lag 521/1995 och i nämnda lag 735/1999,
ändras 1 § 1 mom. samt 103 och 105 a §, sådana de lyder, 1 § 1 mom. i lag 621/2003, 103 § i lag 113/2004 och 105 a § i nämnda lag 735/1999, samt
fogas till lagen ett nytt 6 a kap. som följer:

1 §

Tillämpningsområde

Denna lag gäller trafik på väg. Bestämmelser om lagens tillämpning inom annat område finns i 5, 28 och 92 §, i 92 j § 2 mom. och i 92 m §.

6 a kap.

Viss social lagstiftning om vägtransporter och färdskrivare vid vägtransporter

92 a §

Definitioner

I detta kapitel avses med

1) *kör- och vilotidsförordningen* rådets förordning (EEG) nr 3820/85 om harmonisering av viss social lagstiftning om vägtransporter,

2) *färdskrivarförordningen* rådets förordning (EEG) nr 3821/85 om färdskrivare vid vägtransporter,

3) *AETR-överenskommelsen* den europeiska överenskommelsen om arbetsförhållanden för fordonsbesättningar vid internationella vägtransporter (FördrS 66/1999),

4) *mekanisk färdskrivare* sådan färdskrivare som avses i bilaga 1 till färdskrivarförordningen,

5) *digital färdskrivare* sådan färdskrivare som avses i bilaga 1 B till färdskrivarförordningen,

6) *färdskrivare* mekaniska och digitala färdskrivare,

7) *färdskrivarkort* sådana verkstads-, förar-, företags- och kontrollkort som används i digitala färdskrivare,

8) *företag* den som utför sådana transporter som omfattas av tillämpningsområdet för kör- och vilotidsförordningen,

9) *förare* den som kör fordonet eller som medföljer i fordonet för att vid behov kunna köra det,

10) *verkstad* den som har ett sådant tillstånd som avses i 87 § i fordonslagen för installation och reparation av färdskrivare,

11) *tillsynsmyndighet* polisen, tullverket, gränsbevakningsväsendet och arbetarskyddsmyndigheterna.

92 b §

Viss social lagstiftning om vägtransporter

I fråga om kör- och vilotider, användning av färdskrivare och i fråga om övrig social lagstiftning om vägtransporter gäller vad som därom bestäms i kör- och vilotidsförordningen, färdskrivarförordningen och AETR-överenskommelsen.

I fråga om kör- och vilotidsförordningen iaktas i Finland också vad som bestäms i artiklarna 5.5, 6.1 femte stycket och 7.3 i förordningen. Angående tillämpningen i Finland av de undantag som anges i artikel 13.1 i förordningen bestäms genom förordning av statsrådet. I fråga om de undantag som anges i artikel 13.2 i förordningen beslutar kommunikationsministeriet, som vid behov också kan meddela föreskrifter om beviljande av undantag.

Angående de myndighetsuppgifter i Finland som hör samman med färdskrivarkort bestäms i lagen om ordnande av utfärdandet av färdskrivarkort (629/2004).

92 c §

Utfärdande av färdskrivarkort

Verkstadskort utfärdas till en sökande som har beviljats tillstånd enligt 87 § i fordonslagen för installation och reparation av digitala färdskrivare.

Förarkort utfärdas till en sökande som

1) har kör rätt för ett fordon som avses i artikel 3.1 i färdskrivarförordningen,

2) är stadigvarande bosatt i Finland i enlighet med artikel 14.3 i färdskrivarförordningen och som

3) inte har ett giltigt förarkort eller som har gjort en ansökan om förnyelse av ett kort vars giltighetstid löpt ut.

Förarkort utfärdas också till en sökande som begär att ett förarkort som utfärdats i en annan

medlemsstat inom Europeiska unionen skall bytas ut i Finland på det sätt som bestäms i artikel 14.4 punkt d i färdskrivarförordningen.

Företagskort utfärdas till en sökande som är antecknad i Patent- och registerstyrelsens och Skattestyrelsens företags- och organisationsdatasystem.

Kontrollkort utfärdas till en tillsynsmyndighet på ansökan.

Närmare bestämmelser om ansökande om färdskrivarkort, förnyelse av färdskrivarkort, kortinnehavarens anmälningsskyldighet samt om kortens giltighetstid utfärdas genom förordning av statsrådet.

92 d §

Återkallande av färdskrivarkort

Verkstads- och kontrollkort kan återkallas om kortets innehavare inte längre uppfyller villkoren för utfärdande av kortet eller om kortet används i strid med det användningsändamål som föreskrivits för kortet.

Grunderna för återkallande av förarkort anges i artikel 14.4 punkt c i färdskrivarförordningen.

Företagskort kan återkallas, om

- 1) kortets innehavare inte längre uppfyller villkoren för utfärdande av företagskort,
- 2) det kort som företaget innehar har erhållits på basis av oriktiga uppgifter eller förfälskade handlingar, eller
- 3) företaget har använt ett annat företags kort i avsikt att försvåra övervakningen av kör- och vilotider.

Närmare bestämmelser om förfarandet vid återkallande av färdskrivarkort utfärdas vid behov genom förordning av statsrådet.

92 e §

Skyldighet att använda färdskrivare

Föraren skall använda färdskrivare i de fordon i vilka det enligt kör- och vilotidsförordningen, färdskrivarförordningen och AETR-överenskommelsen är obligatoriskt. Föraren

skall använda färdskrivare också i trafiktraktorer när de används i tillståndspliktig godstrafik.

92 f §

Förarens skyldigheter i samband med användningen av färdskrivare

Vid användningen av färdskrivare och förarkort skall färdskrivarförordningen och AETR-överenskommelsen iakttas. Den övriga arbetstid som avses i artikel 15.3 andra strecksatsen punkt b i färdskrivarförordningen får registreras på det sätt som avses i artikel 15.4. När en digital färdskrivare används skall föraren i de fall som avses i artikel 12 i kör- och vilotidsförordningen redovisa för avvikelserna på utskriften från färdskrivaren.

Föraren skall meddela arbetsgivaren om han eller hon inte har ett giltigt förarkort. I fråga om förarens skyldigheter när förarkort saknas av andra orsaker än de som nämns i artikel 16.2 i färdskrivarförordningen bestäms i nämnda punkt. Föraren skall för registrering av uppgifterna om kör- och vilotider överlämna förarkortet också till arbetsgivaren eller till det företag som endast tillfälligt anlitar föraren.

Närmare bestämmelser om de undantag från tillämpningsområdet som avses i artikel 3.2 i färdskrivarförordningen, om de undantagslov som avses i artikel 3.3, om hur föraren skall använda färdskrivaren samt om reparation av färdskrivaren utfärdas genom förordning av statsrådet.

92 g §

Arbetsgivarens och företagets skyldigheter i samband med användningen av färdskrivare

Arbetsgivaren svarar för att ett fordon som är utrustat med en digital färdskrivare inte överlämnas för att framföras till en förare som inte har ett giltigt förarkort, om det inte finns i färdskrivarförordningen eller i AETR-överenskommelsen nämnda skäl för att fordonet får framföras utan förarkort.

När färdskrivarskivor lämnas ut eller uppgifter skrivs ut ur en digital färdskrivare skall arbetsgivaren iaktta vad som bestäms i artikel 14.1 i färdskrivarförordningen.

För specificering av företagets uppgifter om kör- och vilotider skall företaget med hjälp av företagskortet låsa uppgifterna i den digitala färdskrivaren så att integritetsskyddet för den som registrerats i enlighet med lagen om fordonstrafikregistret (541/2003) inte äventyras.

Företaget skall se till att de periodiska besiktningar av färdskrivare som föreskrivs i färdskrivarförordningen utförs. Angående företagets skyldigheter när funktionsstörningar uppträder i färdskrivaren eller den annars fungerar felaktigt bestäms i artikel 16.1 första och andra stycket i färdskrivarförordningen.

92 h §

Behandlingen av färdskrivarens uppgifter vid företaget

För övervakningen av kör- och vilotider, hanteringen av rättigheter och skyldigheter i anslutning till ett anställningsförhållande samt för styrningen av transporter skall företaget kopiera de uppgifter om kör- och vilotider i fordonets digitala färdskrivare som gäller det egna företaget. Om fordonet finns i Finland skall uppgifterna kopieras åtminstone varannan månad och när företaget överlåter besittningen av fordonet eller när den digitala färdskrivaren tas ur bruk. Arbetsgivaren och det företag som tillfälligt anlitar en förare skall med högst tre veckors mellanrum kopiera förarkortets uppgifter om kör- och vilotider för de veckor under vilka föraren varit i arbete. Om fordonet finns utomlands skall uppgifterna kopieras när det anlånt till Finland.

Företaget skall förvara, uppvisa och överlämna färdskrivarskivorna eller kopior av dem på det sätt som bestäms i artikel 14.2 i färdskrivarförordningen. Företaget och arbetsgivaren skall förvara de uppgifter som kopierats från digitala färdskrivare och förarkort på det sätt som bestäms i artikel 14.5 i färdskrivarförordningen. Färdskrivarskivor som använts vid förarexamen eller uppgifter som registrerats i en digital färd-

skrivare under förarexamen behöver dock inte förvaras.

Företaget skall på förarens begäran ge honom eller henne en utskrift av de uppgifter om hans eller hennes kör- och vilotider som kopierats från den digitala färdskrivaren eller förarkortet. Uppgifter som kopierats från den digitala färdskrivaren eller förarkortet och som gäller andra företag eller som inte motsvarar det användningsändamål som avses i 1 mom. skall omedelbart förstöras.

92 i §

Behandlingen av den digitala färdskrivarens uppgifter vid verkstaden

För att uppgifterna om kör- och vilotider skall kunna överlämnas till företaget och tillsynsmyndigheten skall verkstaden kopiera uppgifterna i den digitala färdskrivaren innan färdskrivaren repareras eller byts ut. Verkstaden skall förvara uppgifterna oförändrade i ett år efter att de registrerats.

Verkstaden skall överlämna de uppgifter som avses i 1 mom. till det företag som har låst uppgifterna eller annars på ett tillförlitligt sätt redogjort för sin rätt till uppgifterna och bevisligen begärt att uppgifterna skall överlämnas. Uppgifterna skall på begäran också överlämnas till tillsynsmyndigheten.

Om det är omöjligt att kopiera de uppgifter som avses i 1 mom., skall verkstaden ge företaget ett intyg över detta och förvara en kopia av intyget på det sätt som bestäms i färdskrivarförordningen.

92 j §

Tillsynsmyndighetens rätt att få uppgifter

För att kunna övervaka iakttagandet av viss social lagstiftning om vägtransporter har tillsynsmyndigheten rätt att på begäran få de uppgifter som arbetsgivaren registrerat i enlighet med 92 h § 1 mom., de uppgifter som verkstaden registrerat i enlighet med 92 i § 1 mom. och de uppgifter som registrerats på företagets företags-

kort samt arbetsskiftsförteckningarna och förarnas körjournaler. Uppgifterna skall överlämnas till tillsynsmyndigheten i läslig form och utan oskäligt dröjsmål.

Fordonets förare skall på begäran för tillsynsmyndigheten uppvisa de uppgifter som avses i artikel 15.7 i färdskrivarförordningen. Detta moment tillämpas också inom ett fabriks-, hamn-, lager- eller tävlingsområde eller något annat motsvarande område.

Närmare bestämmelser om verkställandet av övervakningen utfärdas genom förordning av statsrådet.

92 k §

Användning av uppgifter för forskningsändamål

På yrkande skall företaget till kommunikationsministeriet överlämna uppgifter som registrerats i enlighet med 92 g § 2 mom. och 92 h § för sådan forskning som avses i 14 § i personuppgiftslagen (523/1999). De uppgifter som har insamlats på detta sätt får inte olovligen röjas för utomstående.

92 l §

Integritetsskyddet vid behandlingen av personuppgifter

Utöver vad som i detta kapitel bestäms om behandlingen av personuppgifter tillämpas bestämmelserna i personuppgiftslagen och i lagen om integritetsskydd i arbetslivet (759/2004).

92 m §

Tvångsmedel för iakttagande av viss social lagstiftning om vägtransporter

Om det finns sannolika skäl att misstänka att en förseelse som nämns i 105 a § har begåtts, får polisen utan hinder av 5 kap. 1 § 1 mom. i tvångsmedelslagen (450/1987) för att finna färdskrivarskivan, förarkortet eller körjournalen företa i tvångsmedelslagen angiven husrannsakan i fordonet eller på ett sannolikt förvaringsställe för färdskrivarskivan, kortet eller körjournalen.

Om det finns grundad anledning att misstänka att en förare har överträtt bestämmelserna om körtider, raster och vilotider i kör- och vilotidsförordningen eller färdskrivarförordningen eller föreskrifterna i AETR-överenskommelsen, får en polis-, tull- eller gränsbevakningsman hindra föraren från att fortsätta köra, tills en föreskriven rast eller vilotid har hållits. En polis-, tull- eller gränsbevakningsman får också hindra föraren från att fortsätta köra, om föraren inte för tillsynsmyndigheten uppvisar de uppgifter som avses i artikel 15.7 i färdskrivarförordningen eller i artikel 10.1 punkt a i AETR-överenskommelsen.

Polisen får omhänderta ett förar-, företags- eller verkstadskort, om det finns grundad anledning att misstänka att det föreligger sådana grunder för återkallande av kortet som anges i 92 d §.

Denna paragraf tillämpas också inom ett fabriks-, hamn-, lager- eller tävlingsområde eller något annat motsvarande område.

92 n §

Utbyte av information med myndigheter i andra stater om iakttagande av viss social lagstiftning om vägtransporter

Tillsynsmyndigheterna får lämna ut de uppgifter som framgår av färdskrivaren, färdskrivarskivan och förarkortet samt övrig information för specificering av en förseelse, ett fordon och fordonets förare och hans eller hennes arbetsgivare samt de uppgifter om påföljder som har påförts för förseelsen som de skall lämna ut enligt kör- och vilotidsförordningen, färdskrivarförordningen, AETR-överenskommelsen eller rådets direktiv 88/599/EEG om enhetligt förfarande vid kontroll av tillämpningen av förordning (EEG) nr 3820/85 om harmonisering av viss social lagstiftning om vägtransporter och av förordning (EEG) nr 3821/85 om färdskrivare för vägtransporter.

Uppgifter får lämnas ut till behöriga myndigheter i Europeiska unionens medlemsstater samt i de stater som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet i fråga om de förordningar och det direktiv som nämns i 1 mom. och till be-

höriga myndigheter i de stater som tillträtt AETR-överenskommelsen i fråga om information som anges i överenskommelsen.

Polisen och arbetarskyddsmyndigheterna får dessutom till de myndigheter som nämns i 2 mom. lämna ut uppgifter som nämns i 1 mom. och som gäller en misstänkt förseelse, om en behörig myndighet i en annan stat ber om dem för utredande av en förseelse som inträffat i den staten. Polisen och arbetarskyddsmyndigheterna får också be om likadana uppgifter av nämnda myndigheter i andra stater för utredande av en förseelse som misstänks ha begåtts i Finland.

Närmare bestämmelser om förfarandet vid utlämnande av och begäran om information kan vid behov utfärdas genom förordning av statsrådet.

8 kap.

Trafikbrott

103 §

Trafikförseelse

Den som på annat än i 73 a, 98—102 eller 105 a § nämnt sätt bryter mot denna lag eller mot bestämmelser som utfärdats med stöd av den, skall för *trafikförseelse* dömas till böter.

105 a §

Brott mot viss social lagstiftning om vägtransporter

En förare som uppsåtligt eller av grov oakt-samhet bryter mot bestämmelserna om körtider, raster, vilotider, färdskrivare eller färdskrivarkort i en förordning som nämns i 92 a § 1 eller 2 punkten eller i den överenskommelse som nämns i 3 punkten i nämnda paragraf eller mot bestämmelserna i 92 f § 1 eller 2 mom. eller 92 j § 2 mom. i denna lag, skall för *brott mot viss social lagstiftning om vägtransporter* dömas till böter.

För brott mot viss social lagstiftning om vägtransporter döms också

1) en sådan företrädare för en verkstad som uppsåtligt eller av grov oakt-samhet bryter mot bestämmelserna i 92 i §, samt

2) en sådan arbetsgivare eller dennes företrädare eller ett företags företrädare som uppsåtligt eller av grov oakt-samhet bryter mot artiklarna 5, 10, 14 eller 15 i den förordning som nämns i 92 a § 1 punkten eller artiklarna 5 eller 11 i den överenskommelse som nämns i 3 punkten i nämnda paragraf eller mot bestämmelserna i 92 g eller 92 h § eller 92 j § 1 mom. i denna lag.

En förare döms inte till straff för en gärning som har sin grund i en förseelse som har begåtts av en verkstad eller av arbetsgivaren eller dennes företrädare.

Denna lag träder i kraft den

200 .

Lag

om ändring av fordonslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i fordonslagen av den 11 december 2002 (1090/2002) 87 § 1 mom. och 90 § 2 mom. samt *fogas* till 89 § ett nytt 4 mom., varvid det nuvarande 4 mom. blir 5 mom., och till 92 § ett nytt 3 mom. som följer:

87 §

Installations- och reparationstillstånd

Av tillsynsmyndigheten skall utverkas tillstånd att installera och reparera följande system, komponenter och separata tekniska enheter:

- 1) installation och reparation av taxametrar,
- 2) installation och reparation av mekaniska och digitala färdskrivare,
- 3) reparation av trycklufts- och elbromssystem i fordon i kategori M₂, M₃, N₂, N₃, O₃ och O₄,
- 4) installation och reparation av hastighetsbegränsare som skall installeras i fordon.

89 §

Villkor för beviljande av installations- och reparationstillstånd

Tillstånd att installera och reparera digitala färdskrivare får inte beviljas om sökanden utför transporter på vilka tillämpas rådets förordning (EEG) nr 3820/85 om harmonisering av viss social lagstiftning om vägtransporter.

90 §

Begränsningar i fråga om installations- och reparationsarbeten

Förbudet i 1 mom. gäller inte sådana fordon som ägs av företag som bedriver fordonshandel eller fordonsimportörer och som utrustas för försäljning eller för en enskild kund. Förbudet gäller inte heller idkare av buss- eller lastbilstrafik när de installerar mekaniska färdskrivare och plomberar dem i fordon som de besitter.

92 §

Åtgärder med anledning av observerade brister i verksamheten

I 92 d § i vägtrafiklagen bestäms om återkallande av verkstadskort som skall användas vid installation och reparation av digitala färdskrivare.

Denna lag träder i kraft den 200 .

Lag

om ändring av lagen om fordonstrafikregistret

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen av den 13 juni 2003 om fordonstrafikregistret (541/2003) 9 § 1 mom. 5 och 6 punkten, 17 § 2 mom. 9 punkten och 3 mom. samt 20 § samt fogas till 9 § 1 mom. en ny 7 punkt som följer:

9 §

Utplåning av personuppgifter ur registret

Personuppgifter utplånas ur registret enligt följande:

5) en registrerads fotografi och namnteckning sedan fem år förflutit från det att körrätten upphörde eller förarkortets giltighetstid gick ut,

6) uppgifter i anslutning till beviljade tillstånd och kort sedan fem år förflutit från det att giltighetstiden för tillståndet, körrätten eller kortet i fråga gick ut,

7) samtliga uppgifter sedan ett år förflutit från den registrerades död.

17 §

Sekretessbelagda uppgifter och utlämnande av dem

Sekretessbelagda uppgifter i registret får dock lämnas ut som följer:

9) till handläggare av kort för färdskrivare vid vägtransporter, fotografier och namnteckningsprov för hantering av kortet,

Uppgifterna får också lämnas ut med hjälp av en teknisk anslutning eller på annat sätt i elektronisk form. Innan uppgifter lämnas ut skall mottagaren lägga fram en utredning om skydd för uppgifterna.

20 §

Andra begränsningar av utlämnande av uppgifter

En person har dessutom, utöver vad som bestäms i 30 § i personuppgiftslagen, rätt att förbjuda att hans eller hennes adressuppgifter läm-

nas ut per telefon till andra än myndigheter, Trafikförsäkringscentralen, trafikförsäkringsbolag, besiktningsförrättare, förarexamensmottagare eller avtalsregistrerare eller för någon annan i lag föreskriven användning.

Om en person har grundad anledning att misstänka att hans eller hennes egen eller familjens hälsa eller säkerhet kan komma att hotas, kan Fordonsförvaltningscentralen på skriftlig begäran besluta att personuppgifter som gäller honom eller henne inte får lämnas ut ur registret till andra än myndigheter, Trafikförsäkringscentralen, trafikförsäkringsbolag, besiktningsförrättare, avtalsregistrerare, förarexamensmottagare och till handläggare av kort för färdskrivare vid vägtransporter för skötseln av i lag föreskrivna uppgifter. Detta beslut kan första gången gälla högst fem år. Begränsningens giltighetstid kan förlängas med två år i sänder.

När en sådan i befolkningsdatasystemet registrerad begränsning av utlämnande av uppgifter som avses i 11 § 1 mom. 1 punkten överförs till registret skall begränsningen utvidgas till att omfatta de uppgifter som avses i 2 mom. i denna paragraf. Att begränsningen utvidgas hindrar inte att personuppgifterna lämnas ut till dem som avses i 2 mom.

När uppgifter som omfattas av en i 2 eller 3 mom. avsedd begränsning av utlämnande av uppgifter lämnas ut, skall mottagaren samtidigt underrättas om begränsningen samt om begränsningarna i fråga om användning av och skydd för uppgifterna. Av särskilda skäl kan den registeransvarige besluta att mottagaren inte underrättas om utlämningsbegränsningen, ifall den uppgift som lämnas ut och dess användningsändamål är sådana att syftet med begränsningen av utlämnande av uppgifter inte bedöms äventyras av att mottagaren inte underrättas om utlämningsbegränsningen.

Denna lag träder i kraft den

200 .

Helsingfors den 4 maj 2005
